

et nyt Princip var dukket op, som lagde Hindringer i Vejen for, at man gik videre paa den indslaaede Bane. Det var det fra Tyskland indførte Tvangsforsikringsprincip med tvunget Bidrag fra Ungdommen til Aldersrenten. Det var det Princip, som Hr. Jensen-Sønderup gjorde sig til Talsmand for allerede for 20 Aar siden ved jydsk Landboforeningers Møde, som han derefter optog en stor Kamp for, og som han fik en Del Tilhængere til i Venstre og ogsaa i konservative Kredse.

Efter Systemskiftet i 1901 frygtede Venstre for, at hvis vi fik en mere demokratisk Kommunalordning, skulde Aldersdomsloven, saaledes som den hvilede paa Kommunernes frie Skøn, efterhaanden blive en Fare; man frygtede for en for rundelig, en for human Administration af denne Lov, efterhaanden som det Tidspunkt rykkede nærmere, da den kommunale Valgreform ikke kunde holdes tilbage. Man vil huske, at det var ikke med Begejstring, at Venstre i Aarene efter Systemskiftet satte det Punkt paa sit Program. Ærede Medlemmer husker maaske, at da Deuntzer i Kongens Have bebudede en Udvidelse af den almindelige Valgret, var det slet ikke Kommunalloven, han tænkte paa, men Menighedsraadsloven. Men vi greb Ordet om Udvidelsen, og Kravet blev sat frem saa stærkt i Pressen og paa Møder og i Agitationen, ogsaa paa Rigsdagen, at Venstre efterhaanden maatte finde sig i Tanken, at den lige og almindelige Valgret ogsaa maatte gennemføres ved Kommunalvalgene.

Men netop da dette Tidspunkt nærmede sig, blev man i Venstre mere og mere betænkelig ved den gældende Aldersdomslov. Jensen-Sønderup, Thomas Larsen og andre Medlemmer fremsatte saa i 1902 Forslag om et Udvalg, der skulde overveje, at man gik over til Tvangsforsikringsprincippet, Folkeforsikringen, som man kaldte det. I 1903 nedsatte man denne Kommission, og den arbejdede fra Foraaret 1903 til December 1914. Nu vil jeg ingenlunde tale nedsættende om denne Kommission og dens Arbejde, bl. a. vil jeg aldrig glemme, at den fik en anden Opgave, som den løste hurtigt og forholdsvis godt; det var Spørgsmaalet om Arbejdsløshedsforsikringen. Jeg vil ikke just sige, at det var med stor Begejstring fra Venstres Side, at denne Opgave blev betroet Kommissionen,

jeg erindrer en Decemberdag i 1902, da Venstres Ordfører, Anders Nielsen, sagde: Ja, men Kommissionen kan jo ogsaa arbejde med dette Spørgsmaal om Arbejdsløshedsforsikring. Vi greb det Ord og sagde: Ja, saa lad den faa det. Og i 1907 opnaaedes gennem denne Kommission det Resultat, der blev grundlæggende for hele den senere Arbejdsløshedslovgivning. Hvad særlig Alderdoms- og Invalidespørgsmaalet angaar, førte Kommissionens Arbejde ikke til noget, det forsinkede kun hele Udviklingen.

I 1914 kom der Betænkning, men kun et Mindretal, bestaaende af Sygekasseinspektør Sørensen, gamle C. Ravn, Holger Rørdam og Stauning — der havde afløst P. Knudsen, som var død —, fastholdt Princippet om det vederlagsfri; men de vendte tillige tilbage til det Berg-Hørupske Princip, de faste Takster. Paa Grundlag deraf fremsatte Mindretallet et Forslag. Fler-tallet delte sig paa forskellig Maade; Jensen-Sønderup holdt, som sagt, paa Tvangsforsikring med Bidrag fra Ungdommen. Dette Kommissionsforslag laa der nu, og *da* var det, at vi fra socialdemokratisk Side førte Sagen frem i Folketinget. Vi fremsatte vort Forslag om at gaa til faste Minimaltakster og bevare det vederlagsfrie Princip. Det ærede Medlem, der førte Ordet paa Venstres Vegne, Hr. Hegelund-Lange, mindede om — og jeg antydede det før, da jeg sagde, at dette Lovforslag gennemfører Princippet om de faste Takster klarere end nogen Sinde før —, at vi slet ikke i vort Forslag var gaaet til rene, faste Takster, idet vi foreslog Minimaltakster. Og det er rigtigt. Men det gjorde vi med velberaad Hu, af taktiske Grunde, fordi vi frygtede, at hvis vi fik rene, faste Takster, maatte vi gaa til en saadan Højde, at det maaske vilde berede os Vanskeligheder for Gennemførelsen; de Tal, vi maatte komme til, vilde let virke afskrækkende. Jeg skal straks komme til det, naar jeg kommer til disse faste Takster, her er foreslaaet, og kommer til, hvad der efter min Mening er Konsekvensen af at gennemføre Princippet om de faste Takster i den Renhed og Skarphed, hvormed det her, det anerkender jeg godt, er traaet frem.

Vort Forslag gik dog trods dets Maadehold ikke igennem, men det havde sin store Betydning. Jeg tror, det var et af Ledene